

Hafmanden, Öckerö

ID: 7018 · Bekræftet position

www.vragguiden.dk/vrag/7018

Position & Dybde

Kort ikke tilgængeligt

WGS84	Dybde (top)	Dybde (bund)
57:46,301N 11:40,486E	Ukendt	Ukendt
ED50	Stævnretning	Afstand til kyst
57:46,332N 11:40,565E	Ukendt	0,2 km

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L1960:6428 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CC0 1.0) **Dato:** 15-09-2026 **Kildens position (WGS84):** 57:46,301N 11:40,486E **Område:** Öckerö, Västra Götaland [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/4761099d-8a65-4994-add2-a6b5453d75b4) ### Dansk sammendrag Sejlskibet Hafmanden, også skrevet Havmanden, var et kravellbygget egetræs fartøj fra 1669 med målene 31,1 x 7,6 x 2,9 meter. Det forliste ved Risö i Källö fjord den 30. marts 1683, alternativt den 30. april 1683; kilden oplyser ikke årsagen, ruten eller besætningens skæbne. Vraget ligger på sand, ler og klippe og er i vid udstrækning dækket af alger. På havbunden ses især tre stabler af formtegl, som er stillet på højkant langs skibets længderetning. Teglene synes for en stor dels vedkommende stadig at ligge på det dæk eller den dørk i lastrummet, hvor de oprindeligt blev stuvet, mens udskredne tegl ligger spredt over cirka 22,5 x 5 meter. Der er påvist bevaret skibstømmer under havbunden i et område på omkring 28 x 7 meter. En kabellængde sydvest for vraget ligger et stort stokanker på cirka 13 meters dybde; det kan typologisk dateres til 1600- eller 1700-tallet og har sandsynligvis tilhørt Hafmanden. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Fartygslämning, 31,1x7,5m (Ö-V). Skeppet Havmanden, förlist 1683-03-30 alt 1683-04-30. Dimensioner och byggnadsår: 31.1x7.6x2.9 m, ek, 1669. Status: Fartygslämningen är i stor utsträckning övervuxen med alger. Det enda som egentligen kan urskiljas på botten är tre tegelstensstaplar om 7x5, 7,5x4,5 och 3x3 meter och med en höjd mellan 0,4-0,5 meter. Staplarna ligger i fartygets långskeppslinje. Teglet utgörs av formtegel som staplats på högkant. Eftersom teglet i stor utsträckning förefaller ligga in situ kan man anta att det vilar på det däck eller den durk i hålskeppet där det ursprungligen staplades. Utrasat tegel kan dock iakttas över ett ca 22,5 x 5 m stort område. Sticksondering har visat att det finns bevarat trävirke under botten i ett område om ca 28x7 meter. Fornlämningen som helhet kan dock uppskattas uppta ett ca 100x50 meter stort område. Fartygslämningen är till delar skyddstäckt med markduk pga erosion. I samband med MASG dykningar på platsen 1999 påträffades också ett större stockankare på Risös västsida, en kabellängd SV om vraket på pos 57,46,244N, 11,40,373E. Djupet vid ankaret är ca 13 m. Ankaret ligger djupt i botten och endast ankarringen, den bevarade delen av stocken samt änden av ett fly är synliga. Stocken har ursprungligen varit ca 2,6 m lång och läggens längd knappt 3 meter. På typologiska grunder kan ankaret grovt dateras till 1600-tal eller 1700-tal, och sannolikt har det tillhört Havmanden (status 2003). Se L1969:6873. **Alternative navne:** - HAFMANDEN - HAVMANDEN **Orientering:** Kattegatt, Källö fjord, NNV Risö **Placering:** Under vand **Terræn:** Sand, lera, berg **Antikvarisk vurdering:** Fornlämning **Begrundelse:** Fartygslämningen uppfyller fornlämningsrekvisiten och har tillkommit före år 1850. **Anbefalet vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Aktualitet:** Fundet er bekræftet ved en fysisk undersøgelse **Undersøgelsesstatus:** Delundersøkt — Vrakets opptäcktes 1999 av Marinarkeologiska Sällskapet Göteborgskretsen (MASG) i samband med inventering av kulturlämningar under vatten. MASG upprättade en planskiss över lämningen samt fotograferade och videofilmade densamma. 2000 genomförde Bohusläns museum en besiktning av vraket. Man kunde då konstatera att vrakets bevarande var hotat

p.g.a. pågående erosion, och att risk för illegal bärgning av exponerade föremål förelåg. På uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götaland utförde Bohusläns museum år 2000-2001 en arkeologisk efterundersökning av vraket. Fältarbetet genomfördes i samarbete med amatörarkeologerna i MASG och syftade till att avgränsa vraket, dokumentera dess synliga delar, omhänderta exponerade fynd samt anlägga ett erosionsskydd över lämningen. Vrakets täcktes över med geotextil. 2001, i samband med skyddsövertäckningen, kunde Bohusläns museum konstatera att någon flyttat den ena av de två slipstenar som finns på vrakplatsen. Slipstenen återbördades till sitt tidigare läge. ****Skadestatus:**** Ikke registreret som beskadiget ****Egenskaber:**** - Byggnadsteknik: Kravell - Framdrivning: Segel - Material: Trä ****Skriftlige kilder:**** - Litteraturhänvisning: Fjernt fra Danmark, Per Eilstrup 1974 sid 32-35 ISBN 87-15-08056-0 (Fol 30557 UB) - Von Arbin Staffan 2003 , Arkeologisk efterundersökning och vård, Havmanden - ett danskt 1600-talsfartyg, Bohusläns museum rapport 2003:29 (RAÄ dnr 321-1646-2004). - Arkivhandlingar: Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA) - Dokumentmaterial BM: yttrande med dnr 148/00 K. Planskiss, Foto land och u/v (dia), Video, Fyndill. Bes 2002: foto skyddstäckning (dia). Bes 2004: foto skyddstäckning (dia). Besiktningsrapporter 2002 och 2004. - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 931:010 - Skandinaviskt vrakarkiv nr: H-863. ****Feltdato:**** 13-12-2001 ****Publiceret:**** 28-01-2022 ****Senest ændret:**** 28-01-2022 ****Registreringsgrundlag:**** Uppgift om kartunderlag saknas ****Målemetode:**** Manuell inprickning ****Positionsfejlmargin:**** 10 m ****Indlæsningsusikkerhed:**** 10 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 15-09-2026